
Yttrande över remiss Förstärkningsundervisning i skolan - en försöksverksamhet för fler behöriga elever (SOU 2024:94)

(BUN 1/2025)

Barn- och utbildningsnämndens synpunkter

Barn - och utbildningsnämnden ställer sig positiv till införandet av en försöksverksamhet med förstärkningsundervisning. Mindre grupper ökar möjlighet till mer individuell uppmärksamhet och ökad lärartid per elev.

Halvklassundervisning möjliggör intensiv och fokuserad lästräning samt förstärker matematik och språkutveckling i yngre åldrar. Tidsperioden som föreslås anses dock inte vara tillräckligt lång för att kunna nå tydliga resultat och utvärdera om förstärkningsundervisningen ökar andelen elever som blir behöriga till nationella program på gymnasiet. De delar av förslaget som ur Värnamo kommuns perspektiv är viktiga att iakttas presenteras här nedan med tillägget att vissa förslagsområden kan behöva fördjupande analys.

Kostnader

Försöksperioden med förstärkningsundervisning föreslås finansieras genom statsbidrag. Trots att kommunerna kommer att få finansiering har mindre kommuner inte samma ekonomiska förutsättningar då förändringar i riktade och allmänna statsbidrag sällan räcker hela vägen i en mindre kommun.

Behov av rekrytering

Utredningen visar tydligt att det krävs kvalitativ undervisning av behörig personal för att förstärkningsundervisning ska ge rätt effekt. Detta ställer krav på organisationen och det kommer att innebära ett ökat rekryteringsbehov av behörig personal och speciallärare. För mindre kommuner är detta en utmaning. Det är av ytterst vikt att den personal som bemannar försöksverksamheten har relevant utbildning. En extra stor utmaning är att kompetensförsörja de mindre enheterna som redan idag har svårt att rekrytera och behålla behörig personal. Minskade barngrupper kan hjälpa men inte i den utsträckning som utredningen föreslår.

Organisatoriska utmaningar

Det är viktigt att de elever som vill får möjlighet att delta på lika villkor och att det är organisatoriskt möjligt att få ihop med timplan, ramtider och skolskjutsar. Tillgången till lokaler ser olika ut på olika skolor vilket kan påverka möjligheterna till att organisera halvklassundervisning. Grupperna kan bli för små på de mindre skolenheterna vilket kan innebära att det inte blir någon effekt av insatserna oavsett om det är intensivundervisning eller undervisning i halvklass. Även på de större enheterna kan det bli svårt att organisera. Det är bättre att skapa förutsättningar inom

ramtiden än att några elever ska ha längre skoldagar. Det kan bli tufft för elever i de lägre åldrarna att klara av mer undervisningstid. För kommunen kan det innebära ökade kostnader och logistiska utmaningar. Andra utmaningar är motivation och att få de elever som har störst behov att delta i insatserna.

Undervisningskvalitet och det relationella förhållningssättet

Utredningen fokuserar på mängden undervisningstid men kvaliteten på undervisningen är minst lika viktig. En annan aspekt som utredningen inte tar upp är vikten av det relationella förhållningssättet. Detta är faktorer som är betydelsefulla och behöver utifrån övriga utredningar komma samman på ett bra och genomtänkt sätt för att få full effekt av förstärkningsverksamheten. Risken är att alla reformer skapar sämre förutsättningar om de inte implementeras väl.

Sommarlovskola

Det vore bra om förstärkningsundervisning kan ersätta lovskola efter försöksperioden. Det är positivt att lovskola kan erbjudas i de lägre åldrarna men det innebär också en organisatorisk utmaning både vad gäller behörig personal och skolskjuts. Lärarstudenter behöver handledning, och för mindre kommuner kan det vara svårt att rekrytera. Det finns även en risk att de elever som behöver det mest tackar nej.

Beslutsunderlag

- Förstärkningsundervisning i skolan – en försöksverksamhet för fler behöriga elever SOU 2024:94
- Missiv - Remiss av Förstärkningsundervisning i skolan försöksverksamhet för fler behöriga elever
- Remissmissiv U2025-00079

För barn- och utbildningsnämndens räkning

Barn- och utbildningschef
Johan Grahn